10455 - Büyük Cihad ve Küçük Cihad

Soru

Büyük cihad, nefisle mücadele midir, yoksa savaş meydanında fiilen yapılan savaş mıdır?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) gazadan dönerken ashabına,

"Küçük cihaddan büyük cihada döndük."
buyurduğu; onların da,
"Kâfirlerle savaşmaktan daha büyük bir cihad mı var?"
diye sormaları üzerine,
"Evet, o da nefisle yapılan cihaddır."
şeklinde cevap verdiğine dair rivayet, Peygamber'den sahih olarak sabit değildir.

Şüphesiz ki nefisle cihad, kâfirlerle yapılan cihaddan önce gelir.
Zira insan, nefsine karşı cihad etmeden kâfirlere karşı cihad edemez.
Çünkü savaş, nefse ağır gelen bir şeydir.
Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

"Savaş size farz kılındı; oysa o size hoş gelmez. Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey sizin için hayırlıdır,
ve olur ki sevdiğiniz bir şey sizin için şerdir. Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Bakara, 216)

Buna göre, düşmanla cihad, nefisle cihaddan sonra mümkündür;
çünkü insan önce nefsini bu işe razı kılmalı, onu buna itaate ve sükûnete yönlendirmelidir.

(*Fetâvâ Minârü'l-İslâm*, Şeyh İbn Useymîn, c.2, s.421)

İbn Kayyim el-Cevziyye şöyle demiştir:

“Cihad dört mertebedir:

1. Nefisle cihad,
2. Şeytanla cihad,
3. Kâfirlerle cihad,
4. Münafıklarla cihad.

Nefisle cihad, kişinin nefsini hakkı öğrenmeye, öğrendikten sonra onunla amel etmeye, onu başkalarına tebliğ etmeye ve Allah yolunda davetin zorluklarına sabretmeye zorlamasıdır.

Şeytanla cihad, şeytanın kula attığı şüpheler, şehvetler ve bâtıl arzulara karşı koymaktır.

Kâfirlerle ve münafıklarla cihad ise, kalp, dil, mal ve bedenle yapılır.
Kâfirlere karşı cihad özellikle el ile (fiilî savaşla),
münafıklara karşı cihad ise özellikle dille (delil ve beyanla) olur.

Kâmil insan, bu dört cihad mertebesinin hepsini tamamlayandır.
İnsanların Allah katındaki dereceleri de bu cihad mertebelerini yerine getirmedeki farklarına göredir.”

(*Zâdu’l-Me‘âd*, c.3, s.9–12)

Allah en doğrusunu bilendir.